

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Előfizetés helyben: 24 K. Látors: 250 K.
Postán: 24 K. Látors: 31 K.

Felérős szerkesztő: Hajós József.

Tábornok Ur!

Mellegem köszönjük Önnek, hogy nyíltan, őszintén feltárta nekünk aggódó szülőknek azokat a vadnyájas botrányos állapotokat, melyeket a „Károly király gyermek-nyaraltatási akciója” névellett. Melyeket lélekismerés és katonásan, erőyes ismeretével kétségbevonhatatlanul megállapított. Ön, kit legfelsőbb helyről biztak meg a vadnyádák megvizsgálásával, azoknak gyökeresen radikálisan való orvoslásával.

Tábornok Ur! Ön megállapította, hogy míg a mi szegény gyermekeinknek lakás nem jutott addig a „felügyelő személyzet” (de genere népszava) exquisite volt ellátva. Külön szalonokban kiváltságban, közrelelemmel. Hogy nemcsak a „felügyelő személyzet-társai” hanem azok családtagjai, unokái, dédunokái és nagyapai unokái származó úkunokái is mind ott nyaraltak szépen, peckesen, a magyar király pénzen, és olvasták vígan a népszavát és a strandon és a molnáron szórakoztak. — míg ese neves, beteg gyermekeink a padlón haltak, összszűfölvén, éhezve.

Tábornok ur!
A magyar nyelv hálásan köszönik Önnek, hogy nem nézett sem vednyára, sem protekcióra — szívesen hazaküldte azokat — akik itt is — mint nyilvános

magános — emberek mind a vadnyájas — nyakujakon akartak ragadni. „Azokat,” akik az Ön saját szavai szerint „hasznaveletlenek voltak, akik a felügyelői kar tekintélyét és szellemétrontották...”

Tábornok Ur! Emlékszik-e Ön monoklis Varnay ur azon jelentésére, hogy „most már minden rendben lesz,” mely kijelentéssel szemben Ön világosan megállapította, hogy „itt hasznonyi óra alatt nem lehet rendet teremteni, itt átszaporításra, átszervezésre van szükség.” S hogy még most is hiányzik, ezer lepedő és sok száz pokrocc. És azt is méltóztatik tudni, hogy a kormánybiztos ur már múlt héten „intézkedett” volt. Pedig hát a felszerelési tárgyak még ma sincsenek együtt — a világ legnagyobb kőcájára.

Tábornok ur! Köszönjük Önnek, hogy mentett — amit még menteni tudott. Amit tudatlanság, fennhíjzás-és bürokratikus gőg oly csúnyán elrontott. Az ünnepre!

Azonban Tábornok ur, bennünket a felelőség megállapításának a kérdőjele is tesz kíváncsivá.
Mert az csak természetes, hogy

a főenték után a felelős monoklis urtól elveszi a megbízást és felpaskoltatják és elküldik haza, a legközelebbi vonatral, utatvet mellett. Adílg mi magyar szülő nem leszünk megnyugtatta, míg legfelsőbb helyen meg nem szabadják az akciókat annak az urnak a jelen-

létéről, aki a királyi megbízást ráteremtéséért oly fényesen dokumentálta.

Tábornok ur! vegye és fejtsse le nyakáról a monoklis gőgöt. Legyen ez már egyszer az utolsó szereplése. Mert már ezután elég volt!

Benedek Reszó.

Katonailag rokkant tanerők elhelyezése.

Megyéspüspökünk legutóbbi körlevelében olvassuk a következőket:

A vallás- és közoktatásügyi min. kir. miniszter ur folyó évi június hó 3-án 83668/1918. V.H.b. sz. alatt körrendeletet adott ki, mellyel intézkedik a háboruban teljesített katonai szolgálat folytán rokkantá vált és a rokkantságuk okából iskolai munkára ideiglenesen vagy véglegesen alkalmatlan, de egyéb munkára képes, a katonai bevonuláskor már állással bíró állami tanítóknak, tanítóknak megfelelő elhelyezése és foglalkoztatása iránt. Ezen körrendeletben körülírja azon feltételeket és módosítókat, amelyek mellett az illető tanerők egészségi állapotának

Közvetve azonban segítségükre akar lenni a nem állami iskolafentartóknak is. Az eddigi tapasztalatok szerint a rokkantak legnagyobb része iskolai, reumás bántalmakban szenved, egy része tüdő- vagy gégerurutot szerzett és a kisebbik részt teszik azok, kik sebesüléstől vagy a katonai szolgálatra hosszabb időre vagy végleg alkalmatlannak lettek. A csúszos és marutos bajok, mivel a legtöbb esetben fiatal emberokról van szó, gondos kezelés mellett rendszeren egy-két éven belül meggyógyulnak. Eppen ezért kész a miniszter ur az ilyen bajokban szenvedő nem állami iskolai tanítókat az állomáshely megnevezése nélkül kinevezett tanítókkal

megvadásztatásuk megengedése mellett más szolgálatra való beosztása eszközöltetni fog.

A nem állami intézeteknél, intézményeknél működő tanerők elhelyezése iránt a miniszter ur több ok miatt közvetlenül és kötelezően nem intézkedik. Az egyik ok az, hogy nem akar az iskolafentartóknak jogaik gyakorlásában és altruisztikus törekvéseikben korlátokat szabni, azért az ilyen tanerőkről való gondoskodást elyben az iskolafentartók tetszésére és önkéntes elhatározására bízza, abban a meggyőződésben, hogy nem állami iskolafentartók a különböző községi és egyházi hivatalokat, rendes javadalmazással járó tisztségeket elsősorban ilyen tanerők előtt nyitják meg.

Egy további ok a mindinkább jelentkező férfitanerőhiányban van, férfitanerő pedig a nem állami iskolai fenntartóknak, főképp a hitelekezeteknek van szükségük.

elnök urakat, hogy ha ilyen rokkant, de gyógyulásra kilátást nyújtó, egyelőre azonban tanító szolgálatra alkalmatlan tanító van alkalmazva s annak helyettesítéséről gondoskodni nem képesek, a helyettesítés iránt tegyenek ide előterjesztést a tanóra vonatkozó adatok közlése mellett, hogy ennek alapján az állami helyettes tanerő igénybevételébe az előzetes beleegyezés nyilatkozatát megadhatssam. Ezen nyilatkozat birtokában azután a tanító katonai szolgálatra és rokkantságára vonatkozó adatokat szolgáltatassák be az illetékes kir. tanfelügyelőhöz s kérjék az állami helyettes tanerő kirendelését, a tanítót pedig utasítsák, hogy a törvényhatósági tisztifőorvossal való felülvizsgáltatás céljából a kir. tanfelügyelőségnek jelentkezzék. Ilyen esetekben azonban megkívánlja a miniszter ur, hogy az iskolafentartó a helyettesítő tanerőnek megfelelő lakást biztosítson és az élelmezési nehézségek leküzdésében sikeresen támogassa, mert csak ez esetben adhat állami tanerőt.

A mi pedig azon tanítók, tanarok ügyét illeti, kik iskolai szolgálatra alkalmatlannak lettek, egyelőre a községi segére azonban képesek, de az iskolafentartó indokolt szegénysége folytán vagy az Egyházi Főhatóság saját intézményével jövőjükét biztosítani nem képes, tehát állami szolgálatba való átvételük kerülhet tárgyalás alá, ezekre nézve felkerem az iskolafentartókat, hogy ugy katonai szolgálatukra és abból való elbocsátásukra, családi állapotukra, illetményeikre, továbbá képesítéseikre, valamint szolgálati éveikre vonatkozó hiteles adatokat magában foglaló okmányokat, a körülmények ismertetése mellett, hozzanak terjeszték be. E férfiakra nézve minden egyes esetben az államorvosi felülvizsgálatot fogja elrendelni a miniszterium oly célból, hogy munkára való képességük fokai, feltételei és a munkakör, melynek betöltésére katonai rokkantságuk dacára ki-k alkalmas, megállapíttassék. E felülvizsgálat eredményéhez képest fog határozni

gy nemcsak a múlt évi szünetelésüknek a gyógyulás biztosítani, hanem a fenntartóknak, főképp a hitelekezeteknek lehetővé tenni, hogy a felépülő tanítójukban a kántort megterthassák. A férfitanerőben való hiány miatt a háború után a hitelekezetek kántortanítókat ritkán foghatnak, így véli részükre a meglévőket biztosítani s ezáltal a hitelekezet tanügyi érdekeit előmozdítani.

Ha a nem állami iskolai fenntartó indokolt szegénység miatt tanító vagy tanári szolgálatra végkép alkalmatlanná lett tanerőnek jövőjét a fentebbiek szerint saját hatáskörében biztosítani egyáltalában nem tudná, az esetben, a méltányossági szempontok mérlegelése mellett, nem fog elzárkózni attól, hogy e férfiakat az állami tanítók, illetve tanárok létszámába átvegyje.
Az előadottak kapcsán felhívom tehát a Tdó iskolaszéki

a miniszter ur, átvétel esetén pedig ezek a hasonorsú állami tanterökre vonatkozó rendelkezések alá fognak tartozni.

Zsidók, kiszállni!

kiállították Nyiregyháza határrendörök és akinek szakálla volt, annak valóban ki is kellett szállni a Nyirbátor felé induló vonatból.

Igy zokog a zsidók hetilapja, fáj neki, hogy galicianerek elleni razzában felhangzott az a kellemetlen vezényszó:

Zsidók, kiszállni!

Mi is legösszintébben sajnáljuk, hogy ez az első Magyarországon történt! Sokkal helyesebb lett volna a pajeszidókat Magyarországból ki szállni nem engedni. Az a töpülő adószedő bizottság a motózást és adószedést elvégezhető volna a vonaton is; a zsidóknak nem kellett volna kiszállniuk egész Tarnopolig.

Reméljük, hogy a razziák és a kitoloncolások bevégzése után már nem Magyarországon, hanem a galíciai határon fog felharsanni a módosított vezényszó a Magyarországra felé irányított vonatoknál: Zsidóknak tilos beszállni!

A felvidéki razzia eredménye: a 300 kitoloncolt zsidó, meg az egy millió kétszáz ezer korona adó leginkább igazságtól, hogy megnyire találó volt a vezényszó: Zsidók, kiszállni!

És mégis, a magyar zsidók hetilapja védelmezi ezt a csala szópredeket!

A razziára, vonatkozóan a Pesti Napló pajeszidó adatait már minap, leközöltük. A Vírdat aug. 11-én közli. A szaboiási borfejérelmek című cikkben, hogy a háboruban egy borfejéreskedő leányával egymillió koronáhozományt és háromszáz

millió forintot. A milliomosok nevei: Tabak Mayer galicianer; úgyszólván az első orosz betöréskor Csernovichó, Pesten ügynökösödött, ma 4-5 millió ura. Háromezer hold magyar földet és 100 hold szőlőt vásárolt. — Ebner Abraham, galiciái menekült, három milliója van. — Rosenwasser Adolf, telivér szaboiási; azelőtt koldos, most másfélmilliója van. — Rosenberg Jechiel 20 éve nyiregyházi koldus végé, ma 2 milliója van. — Friedmann Henrik helybéli, ma többszörös milliómos. Drimmer Henrik, "benszüllött" szegény ügynök, ma milliómos, mert nem volt a gazdáknak hordójuk... Igy csak természetes, hogy razzázott, azaz "oblavá" tartott a csendő meg a fiának. A Royal kávéházban lefoglott magyarok százezerkoronát adtak le egy napon adóban a repülő adószedőbizottságnak.

Ilyen előzmények után nagyon komikus, de még inkább felháborító az, hogy a zsidók hetilapja a legújabb számban így verset mer leközölni az oblaváról:

Ma történt ez Magyarhonban, zsidofalás idején.

mikor millió hullt rothad a véröntés erején.

Egy országban hol, háziorvosi kormányozott, is a szent jó Szabolcsi volt preféta. S hol Kiss József énekelt.

Miért történt ez? Ki akarta? Mit akának hát velünk?

Miért oly száka a szemümben drágán-olcsó életünk?

Miért rettegett az orosz cár? Miért volt mindig oly féhé?

Szólt a magyar kormány? ... Halljátok meg, hát ezét? ...

Vegyük fel az imakönyvet, nyissuk föl a bibliát!

Síras-e el minden zsidó az apját, meg a fiát? S minden okot, amely ennyi gyulázatot ránkhozott.

Ime, a tipikus zsidó pímaszág egy verses megnyilvánulása.

Talajmivelő társaság Fejérmegyében.

A gazdaközönség a talaj meg felelő művelése körül nagy nehézségekkel küzd. Az igazo minden képzeletet felülmúló arakon is csak nehoven szerezheto be, gazdasági gépek, amelyekkel a kívánt eredményt szántásokat lehetne végezni, még drága pénzben sem kaphatók. Új gépeket hazai gyáraink egyáltalán nem gyártanak, a régi gépek pedig a használat folytán kopnak, törnek, üzemképtelenek lesznek és javításuk, pótlaktrészek beszerzése is szinte lehetetlen.

Fentiek ismeretében bizonyára a legmegleőbb érdeklődés és általános öröm fogadja azt az akciót, amely Fejérmegyében talajmivelő társaság sürgős leterítését látja ki céljait. Ez akció élén gróf Esterházy László v. b. t. i. a Fejérmegyei Gazdasági, Egyesület elnöke; prof. Széchenyi Viktor volt főosztálytanácsos.

Rekpenzár Linné, Sándor, úgyszólagigazgató, Armos Jenő gazd. előadó titkár és a Magyar Földművelők Szövetkezete általán, míg a szervezés soroldal munkáját Kelemen Béla lapszerkesztő végzi.

Az előmunkálatok a legszebb eredménnyel keesegtetnek. Ami a legfontosabb: megfelelő üzemképességű gépek a kívánt mennyiségben rendelkezésre fognak állani. A Magyar Földművelők Szövetkezetének sikerült u. i. a létesítendő talajmivelő érdekeltiségre 30 darab kiváló üzemképességű nyersolaj traktort és szántógépet biztosítani Svédországból. Két darab gépek közül és pedig egy 5 és egy 3 ekés már meg is érkezett és azok már utban vannak Bieske felé. A gróf Battyányi Gyuláné bieskei urodalmában fogják u. i. kipróbálni a gépeket a fejérmegyei talajban használhatóságát. Ha a próbaszántás a kívánt sikerrel fog járni, ami iránt most már kétségünk nem lehet, akkor a Fejérmegyei talajmivelő érdekeltiség megalakulása már befejezett és gazdasági szempontból eléggé nem jelezhető fontosságú örvendés ténynek tekinthe o.

A Bieskén tartandó próbaszántásokhoz a Fejérmegyei Gazdasági Egyesület meg fogja hívni Fejérmegye gazdaközönségét, valamint a szomszédos Veszprém, Komárom, Tolna, Esztergom vármegyék gazdasági egyesületeit és meg jelenni a földművelésügyi, a honvédelmi miniszteriumok a magyaróvári gazdasági akadémia szakértői is.

Az akció országos visszhangot keltett, aminek legbeszédebb bizonyossága az a tény, hogy tekiutelyes fővárosi lapok foglalkoznak a Fejérmegyei gazdak ezen úttörő tervével és hogy az ország legtávolabbi vidékéről, Baeskából, zedgykörnyékről, Hajdumegyéből és különösen a szomszédos Komárom Veszprém, Tolna, Esztergom megyékből tömegesen érdeklődnek Armos Jenő gazdasági egyesületi titkárnál és a szervezési munkálatakat végző Kelemen Béla lapszerkesztőnél a Bieskén tartandó próbaszántások iránt.

A talajmivelő társaság céljaira Svédországból bekötött 30 darab nyersolaj traktorok gépbenozatja érdekében a tárgyalások az illetékes kormányhatóságai tényezőkké már a kedvező beférézés stadiumában vannak, úgy hogy folyó év őszén a Társaság mezőgazdasági szempontból eléggé nem jelentéző fontos-ságu tevékenységét, egyelőre bészántásokkal már meg is fogja kezdeni.

A próbaszántások céljaira behozott két gép már utban van Bieske felé, a próbaszántások a jövő hetén keznek, azoknak pontos időféréji a gazdasági egyesület a helybéli lapok utján fogja értesíteni a vármegyei gazdái. Külön meghívókat nem bocsátanak ki, minden érdeklődő gazdát azonban szivesen látunk és érdeke is a gazdaközönségnek, hogy közvetlen szerezen, meggyőződ a gépeknél üzemképességéről. Az ügyre vonatkozóan az Armos Jenő gazdasági egyesületi titkár és Kelemen Béla lapszerkesztő.

MIREN.

— Szent István napja Szekesfehervárott. Az ősi koronázó város a régi kegyelettel és fényes ünnepelel meg Szent István napját. Régeel 9 órakor a Megyéspüspökünk vezetésével körmenet indult a székesgyházból a szent király koponyakeréklyéjével, melyet Szent István ezüst mellszobor hermájában elhelyezve, remek götikus mennyeztet alati vitt hat felszentelt pap. A körmeneten az özszezes katonái és polgári hatóságok testületelel résztvettek. A körmenet végeztével Megyéspüspökünk szent misét pontifikált, fényes segédlettel. A mise közben nagyszabású beszédet mondott, melyben kiemelte azt a gondolatot, hogy a mai nagy idökbén is szent István szellemét kell eszményül s példaként tekintenünk; kötelelességeink teljesítésébe több lelkeséget kell bevinnünk. A szárnyaló szent beszéd mély hatást tett a nagyszámu hallgatókra.

— Egyházmegyei hírek A Megyéspüspök a szigetcsépi plebánát Szulik Hugó páni b. plebánosnak adományozta. Az így megfúresedett gau plebánát a pályázat lejártaja a véresközmai plebános fogja ellátni. — Megyéspüspök: Doroszlaj Béla szentimre-conviktusi másodprefektust budafoki káplán-nak, Dezsö István budafoki káplán-t a székesfehervári elemi iskolákhoz hitoktatónak s a le. gény-gyeseület vezetőjének. Kicsis Lajos vajtai káplán szentimre-conviktusi másodprefektusnak nevezte ki. Utanakkor Kramar Karoly T. Zsámokráli Vajtura, Török István újmész pedig Zsambékra került káplán-nak.

Szt. István napja Csákváron. A nazafias ünnepelel ünnepi istentisztelet után vette kezdetét. Tömegesen tölték a hívő serege a jezeit idöre az ünnepi szunterére és elhelyezkedet a sor tágas udvarán Orumel utatuk ott a község apraját-gyáját, a község egész intelligenciát. Ott voltak Esterházy gróf sebesül; sztonái is a helyi kórházba. Kicsiny számban, megrituk sorokkal ott volt a régi Cécília énekkar is, Dipold Kálmán szákatavon vezetéselel. Az ünneplel felepontja di. Griger Miklós szökümi plebános ünneplel beszéde volt. Habóri és gondviseles volt-tartalmas beszédjenek tárgya, amelyek kértetében igen sok praktikus és meg szivlelendö dologra teri ki a haborval kapcsolatban. A Cécília egyiet nepszövetségi indulaja után Szabó Jenő plebános szobeszédet tartott.

Az ünneplel kör önnepi feliraban üdvözölte dr. Prohászka Onokor megyéspüspököt, kifejezese jut-tatva ezen sorokban, hogy keves fópásztorja igazságtalan megúr-coltatása esetén annál szorosabban, annál bensöbben érez vele és annál erősebben áll mellette. Ugyancsak feliraban üdvözölte gróf Esterházy Miklós Móricot is, mint

önnepi feliraban üdvözölte gróf Esterházy Miklós Móricot is, mint jövőjei. Az ünneplel után a tömeg a kör hágyerekebe vonak, ahol a líjasági Egyiet tagjai a „Kárpátokban” címü szimfonát adták elő nagy sikerrel. A begyűlt öszezéből a „Pro Juventute” alapja is juttatnak. A darab sikeret Szabó Jenő plebánost illet az érismerés.

— Hus árák. Mint értesülünk a közellátási bizottság a próbavágás eredményeképen a marhahas árát 18 és 16 koronában javasolja a polgármester nek.

— Csomagot a katonáinknak. — A 69 ik gyalogezred Biescén állomásgzó 5-ik zászlóalja le-gényiségének hozzáirtozott értesítijk, hogy élelmiszer tartalmazó csomagait a 69-ik gy. e. székesfehervári ruhafabrikára — gyaloglági lakartanya lík pavillon földszint 9. — alá vigyék el augusztus 25. és 26-án délelött 8—12 óra közt. A csomagokat az e célra kirendelt katonái kiküldötték fogják átvenni és Biescbe szállítva a címzettéknék kézbesíteni. A kiküldött hozzáirtozóknék élelmiszer és egyéb szükséges dolgokat akartnak küldeni, használják fel ezt a biztosan csíhoz juttató módot.

— A szemínáriumok sorsa.

Sokan azt hiszik, hogy a szemínáriumok falai között, mint biztos fedezekben, a kispapok ezrei tanulnak nyugodtan, miközben társaik, akikkel együtt ültek valamikor a szemínárium padjaiban, kinn állanak a vérzivataros frontokon. A zsidó újságok, szociálista munkások sokszor tesznek erre keserű célszást. Irodákban harcoló vagy kavaházi borbék frontján szenvedő fegyverkepes galiciái eredetű ifjak földre nem magyarázható pillantásokat vetnek a pap felé. Nem azt azért a szemínáriumok állapotáról kívánják találni valamit. Bizony a szemínáriumok mellett felül kivették a részüket a háborúból. A szemínáriumokból 23 teológus van behívva fegyveres szolgálatra. Az ország összes szemínáriumai stáhlódnek. Gyulafehérvárra, Eger szőlőföldében van, a rozsnaydi nyitfai, besztercebányai szemínáriumok be vannak zárva. A székesfehérvári szemínárium is a háború esettől kötött van. Minden katolikus hívő mély szomorúsággal értesül arról, hogy a megyes püspök növekedések hiánya miatt kénytelen volt egy időre a szemínáriumot feloszlatni. Fiainkat a 7. és 8. gimnázium padjaiból szedi ki a víz. El a nagy móloch, a háború s így aig jelentkezik valaki a szemínárium felvételeire. Így a szemínáriumok „jó dolga” Vándor. Ha keresed a magyarországi szemínáriumokat, menj, ott állanak kunn a frontokon.

— Új-as a közzétartási bizottság f. hó 23-an, azaz ma óta, fél 11 órákor fontos ügyben ülést tart.

— Olcsó ruha a népkiszálat tanítóknak. Az állami Tanítók Országos Egyesülete tagjai részére a „Nemzeti Kultúra” szerkesztője Szász Ferenc egyesületi ügyvezető alelnök közreműködésével a Szabóipari Részvénytársasággal szerződésre lépett a tanítók tunaszükségeit lefedezése végett. A millió K értékű. Egyelőre férfi, női, fű és leány felöltők és kabátok szállítottak. Köszönet a vállalkozásért és a tanítók a leendő megrendeléseikhez merően külön megbízás alapján fognak szállíttatni. Részletes felvilágosítást az árak és árak megjelölésével a „Nemzeti Kultúra” 28. és 30. száma nyújt. A kabátok mintái a 30. számban rajzokban is láthatók. A ruhákat csak az a céra nyomtatott „Megrendelő levelet” lehet eszközölni. E megrendelő levelet beszerezhető 50 f. ért Barthá Pál szerkesztőnél Ujpest, Városháza, vagy a kir. tanfelügyelőnél, hova legelőszertűbb az 50 fillért bélyegekben beküldeni. A megrendelés értéket „Hangya fogasztási és értékesítő szövetkezet Központjába” Budapest, IX., Közkirát-u. 31. száma kell beküldeni. A ruhaberzítésnél elsőbbség illeti a nagycsaládú áll. tanítókat és másodosorban elégitik ki a nem állami tanítókat illetve ovónökeket. A Szabóipari Részvénytársaság régi ruhahulladékok gyűjtésével is foglalkozik. A részletes utmutatás erre névze is a „Nemzeti Kultúra” 28. számában olvasható. Tekintettel az árak korlátolt mennyiségére, ajánlatos a sürgős rendelkezés. Gróf Károlyi József s. k., főispán előnk.

— Halálöz. Öv. Szigl József f. hó 21-én elhunyt. Temetés f. hó 23-an délután 6 órákor lesz a Rákóczi-utca 23. szám alatti gyászszobából.

— Egy szerény kérdés. Lapunk egyik olvasójától kaptuk e sorokat: Tisztelt Szerkesztő Ur! Hitek óta osztonója a városban Kossuth-terület kapuját a listá-árpa-jegeket. Örösi engedélyen várokozók serege. Százan és százan zúgtak, rikoltoznak, karomkodnak ezek a nagyobbérszt egyszerű asszonyok, inkább férfiak ott az utcán és feljebb, a lépcsőkön, a folyosókon. Ott benn a hivatalokban meg, a baromi munkától, emberfeletti irtalomtól kipirult, szinte megfőtt arcú fiatal leányok és idégeket nem bíró vagy bírnem akartó, kocsimódra karomkodó, sokszor hivatalbeli alantabb alkalmazottakkal is gorombaurak intézkednek.

Kérdésem: Nem lehetne ezt az egész ügyet simábban lebonyolítani? Nem lehetne a munkaeort ott lenni legalább ezekben a napokban szaporítani? Nem lehetne

azokat a durva kiszólásokat leszelelni? Az ügyekben eljárók tolongásait okosabban szabályozással megszüntetni? Fine-finali: nem lehetne azokat a különféle igazolványokat, jegyeket s egyebet egy szép gápn mind kiállításai és a postán ajándékosan szétküldeni vagy legalább is készírtatva a jelentkezőknek egyszerűen és gyorsan kézbesíteni? Hisz tudják ott a városban az a ma történt jelenségek alapján, hogy kinek mihez van joga és miért fog jönni! Mi sokan e város adózói tolongálat közül, kik undort kaplunk már ettől a most divó elkészítő brutális rendszeről azaz rendelkezésről. Felénk, hogy a cegiedt peldá nálunk is követőkre talál s azért aggodva kérdezzük: Mit igazan nincs azon az ayon-toldozott városban egy ember, egy férfi, akinek esze is, szive is, hatásköre is ereje is volna ahhoz, hogy ezen a hivatalokat és közönséget egyaránt örületbe hozzó állapotokon segítené a maga és tudja? Egy adózó!

— A kis osztrákok Hercegal-átalás címén megindult mozgalom Hercegalváran is jutottan cs. Kis Bécsi polgár, aki a hó 6-án délután 1 órákor egy férfi és két nőtanító társaságban érkeztek meg. Közülük 25-öt a ciszterciák birtokán fekvő nagyvými állomány szállítottak s ezek a Nagy-vými pusztán utesen álló akormányzói lakásban lettek elszállásolva, a kísérő tanítószemélyzet egyik notájának felügyele alatt. A megmaradt 40 gyermek Hercegalvára állományon szált ki. Itt 10 gyermek ismet különválasztatott, kik közül ötöt felsőödi Nagy Pál, ötöt Farkas Geza nagybirtokos látnak vendégül. A többi apróságok kocsira ültve behozták a faluba. s itt a község háza előtt a falu intelligenciája varakozott rájuk, sőt a szorgos gazdasági munkák dacára a köznépből is igen sokan. A község háza tanácsterében már elkészített forrást tejét és fűss kenyerer osztották szét a hosszú utazástól és ehsgőtől elcsigázott gyermekek közül. Elkészés után a gyerekeket szétoztották a vendéglátó családok között. A falubeli intelligens családok mindegyike vetl magához egyet-egyet; a többiek jobb módú földmives családokhoz kerültek. Községünkben eredetileg 450 gyermek elhelyezésére tervezte a hatóság, azonban a vármegye főispánjának felhívására

vendéglátó családok gyűjtésére alakult bizottságnak vajmi keveset sikerült elhelyeznie, mert kenyér és szilidobában ez az időszak a legkritikusabb s a felkért családok a vendégelást azrat hártották el, hogy saját vereink nyomorgó és kopáló gyermekeit sem tudjuk megmenteni az éhezéstől, hogy fogadhatnának akkor idegeni vendégül. A csoport felügyeletével megbízott s magyar földön először járó tanító ismétellen kifejezett adott a meleg fogadtatás feletti elragadtatásnak; sokat várt — ugymond — a híres magyar vendégteremtől, de a tapasztalatk. Minden varakozását felülmuljatk. Mindéddig kedélyesen fogták fel a dolgot a kis németek, de midőn a vendéglátó nem vagy bácsi el akarta vezetni a maga „fiat.” bizony egyik-másik keservés siraiban tört ki s minden gyengéd biztatásra világsztalásra csak azt haj-logtató

„Ich will zur Mutter!“
— „Ich keh zur Mutter!“

Azonban a szeretetteljes bánásmód a soha jó falattal kedvezkedés, az újság ingereivel ható s eddig sok sem látott falusi dolgok ezreit is csakhamar megbarátkoztatták új környezetükkal. annál is inkább mert a vendéglátó családok mindegyikeben erik a kis vendégek anyanyelvét. — A nagyobbak teljes mértékben kiaknázzak a rövid ideig tartó falusi élet szabadságát. Naponként összeverődnek a — 10 és csoportokba s kirándulásokot, játekokat, szabadfürdést rendeznek. Vasár és ünneppnapokon pedig tanítók vezetése alatt résztvesznek a szentmisén. Oszinten ohajjuk, hogy egy kis vendégeink, mint kísérők a legjobb emekkel terjenek vissza hazajukba s a kölcsönös elenzetelt magyar és osztrák között a megertes, a szeretet és barátság ereje váltsa fel. K. F.

— Tűz-Máté Ferenc és Deák Ferenc a 4 sz. alatti lakos udvarán ma délelőtt tűz volt. 20 mm. szena égett el. Albrecht Lajosné szén s az okozta tüzet. A kár 200 korona.

— Lopás. Mifra! Belélt a Párosház-u. 6. sz. alatti lakos udvarából 2 lódat és a kamrájából 5 kgr. szirt az ejel elloptak. A tolvajok az úgyanott lakó Szűts Lajosné is meglátogatták, s töle pedig 5000 korona értékű fehérneműt vittek el. A rendőrség keresi a teteseket.

— Tűz Sárszentmihályon. Tegnap Tóth János hadbavonult garda udvarán egy baglya szena elégett. A tűzet sikerült megfékezni.

— Koszorúmegváltás címén Nemet Janos 30 koronát adott a Prohászka arvházra Viniczay Imrénre elhunya alkalmavár.

— A Székesfehérvári Hitelszövetkezet tagjainak figyelmébe ajánljuk, hogy a szövetkezet üzleti napjai ezenal kedden és csütörtökön és szombaton d. e. 8—12 óráig lesznek. Természetes azonban, hogy a régi rend is megmarad: ünneppnapokon üzleti nap nincs, hanem az ünnepre eső üzleti napot mindig az azt megelőző hétköznapon tartjuk meg. A Székesfehérvári Hitelszövetkezet igazgatósága.

Mozaik

— Az Apolló igazgatósága közli:

A zsidónő, Halevy világhírd operája filmen nagyszerűen érvényesül. A gyönyörű mű minden jelenete a kinematográfia diadalát jelenti. A szenzációs sikerű filmujdonságot pénteken, szombaton és vasárnap mutatja be az Apolló színház rendes helyárak mellett. Előadások köznapokon 7 és 9 órákor, vasárnap 3, 5, 7, és 9 órákor.

Székesfehérvá: szab. kir. város főképiti-nyálat.

5407 flk. 1918. szám.

Hirdetmény.

A m. kir. miniszteriumnak a közsükségleti cikkek forgalom behozatalánál előördülő vissza-alaksa meggótása tárgyában kiadott 3678 1918 M. E. sz. rendeletet kiegészítő 3310 1918 M. E. sz. számú rendelet és tudomásulvételét és pontos alka-mézké-das végett ezenal közzéteszem..
Székesfehérvár 1918. évi aug. 19.
Ságy
főkapitány.

1. §.

Aki közsükségleti cikkeket, előállításukra szolgáló anyagokat, valamint forgalombahozatalukhoz szükséges tartályokat (ládát, hordót, zsákot stb.) tovább eladás céljára elad, köze a bevőnek legkésőbb az aru átadásával egyidejűleg számlát vagy jegyzéket kiszolgáltatani. A számlának (jegyzéknek) tartalmaznia kell az ügylet megkötésének időpontját, az eladó és bevő teljes cégének, nyennek hiányában lakasának helyét, ugyszintén az eladott aru mennyiség (súlyát) minőségét és vételárát. Az aruakat postán vagy vasúti kü deményként történő elszállításán eseten az eladó a számlát vagy jegyzéket legkésőbb az aru feladása napján a bevő címére ajánlott leveletben köteles elküldeni.

„Az előző bekezdés alá eső árasítás esetében a bevőnek tilos az árut szabályszerű szamia vagy jegyzék nélkül illetőleg annak kézbevétele előtt átvenni.

2. §.

„Mandátok, akik közsükségleti cikkeket, előállításukra szolgáló anyagokat, valamint forgalombahozatalukhoz szükséges tartályoknak (ládának, hordonak, zsáknak stb.) akár a közvetlen fogyasztás, akár továbbeladás céljából való árusításával foglalkoznak, kötelesek az üzlethelyiségükben vagy raktárjaikban lévő eladásra szánt árúkat, azok eladási árát pontosan feltüntető függőjegyre ellátni vagy eladási árúkat más alkalmas módon szembeütőden megjelöltni.

„Az élelmickek eladój árát az üzlethelyiségben szembeütő helyen elhelyezett árjegyzéken fel kell tüntetni, az edényben (hordóban, zsákban, vagy egyéb tartályokban) elhelyezett élelmickek eladási árát pedig az elhelyezésükre szolgáló edényre alkalmazott feliratón is fel kell tüntetni.

„A hírközlőkhöz elhelyezett minden közsükségleti cikknél annak árát fel kell tüntetni.

3. §. Az 1. és 2. §-ban felsorolt eladók kötelesek e rendelet szövegét üzletnelyiségükben mindenki részére könnyen hozzáférhető és szembeötlő helyen kifüggeszteni.

4. §. Aki a jelen rendelet valamely rendelkezését megszegi vagy kijátsza, az, amennyiben esélytelenül súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik kihágást követ el és 15 napig terjedhető elzárással, valamint kétezer koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

Budapest, 1918 július hó 23. Dr. Wekerle Sándor s. k. m. kir. miniszterelnök.

Szféhérvár szab. kir. város-polgármesteri.

8931 1918. szám.

Hatósági hirdetés.

Tudomásulvétel és mihezartás végett közlésem az m. kir. földművelésügyi miniszter 109078 1918. számú rendeletét. Szféhérvár, 1918. aug. 17-én.

Dr. Saára Gyula polgármester.

A m. kir. földművelésügyi miniszter 109078 1918. sz. rendelete a szalastakarmány vásárlás beszüntetéséről és szalastakarmány készletek adás vétel iránt a m. kir. ministeriumnak a szalastakarmány (széna) a tavaszszalma és az alomszalma készletek zár alá vételéről, felhasználásáról és közsükségelei célokra való igénybevételéről szóló 3382 1918. M. E. számú rendelet hatálybalépése előtt kötött szerződések jóváhagyása tárgyában.

Valamennyi törvényhatóság gldó tisztviselőjének.

A m. kir. ministeriumnak a tavaszszalma és az alomszalma készletek zár alá vételéről felhasználásáról és közsükségelei célokra való igénybevételéről szóló 3382 1918. M. E. sz. rendelete alapján a következőkről értesítem Polgármester urat.

Mint hogy az idézett rendelettel az összes szalastakarmány és alomkészletek zár alá véteték és a rendelet életbe lépésének napjától kezdve a rendeletben felsorolt szalastakarmány neműekre nézve a f. évi május hó 28-án 99109. szám alatt kelet rendelettemmel megengedett szabadvásárlás megszűnik; ezt a rendeletemet hatályon kívül helyezem.

Az eddig vásárolt szalastakarmány és alomnennyiségekre kötött adás-vételi szerződések a m. kir. ministerium idézett rendeletének 9. §a értelmében csak hozzájárulással lévén teljesíthetők: mindazok, akik új adás-vételi szerződések teljesítéséhez hozzájárulástot kívánják, ezt 1918. évi szeptember hó 1. napjáig az Állat és Takarmányforgalmi részvénytársaságnál (Budapest V. Dorottya u. 2.) bejelenteni tartozik. Ezen bejelentéssel egyidejűleg a következő adatok közlendők: 1. az adás-vételi szerződés kelte. 2. az eladó neve és lakhelye.

3. a község amelyből a készlet elszállítandó.

4. a vásárolt takarmánymennyiség sulya.

5. a vásárlandó állattartó állatlátószámának és szalastakarmány készletének hatósági igazolása. Az írásba foglalt adás-vételi szerződés eredetiben ugyancsak bemutatandó. Az adás-vételi szerződések az előző részletezett adatokkal az Állat és Takarmányforgalmi részvénytársaság hozzájárulás végett hozzám fel fogja terjeszteni.

Az idézett 99109 9181 számú rendelettem alapján ezkőzött vétel-k szállításához szükséges igazolványokat jelen rendeletem közzétételétől mindenkorí felhatalmazásom alapján az Állat és Takarmányforgalmi részvénytársaság fogja kiadni a mért is f. évi július hó 3-án 106834 sz. számú kelt rendeletemet hatályon kívül helyezem. Kivételt képeznek azok az esetek amelyekben a szállítási igazolványok kiállítása iránt az illetékes elsőfoku hatóságok már közvetlenül utasítottam.

Budapest, 1918 aug. hó 3-án. A miniszter helyett: Olvashatatlan aláírás sk. államtitkár.

Pályázati hirdetés.

Az Országos Hadigondozó Hivatal az Országos Gyermekvédő Egyesület leányotthonában (Budapest, VI Bajza u. 35) leány hadiárvaik és rokkant apák leány részére 1. teljes ellátással egybekötött ingyenes helyre pályázatot hirdet.

E helyekre, amelyek 1918. évi szeptember hó 1-től fognak befőtleni magyar álmopolgároknak intézeti elhelyezésre szoruló vagyontalan 6-15 éves korában levő, jó jellemű és magaviseletű leány hadiárvaik, rokkant apák leány részére az államháztartás költség nélkül tarthatnak igényt. A felvétel céljából az érdeklődők otthonában való megbeszélés céljából az egyelőre 1918. évi augusztus hó 31-ig biztosították. A felvételi feltételek a Budapesti Közlöny f. évi augusztus hó 3. számának 8-dik oldalán megjelent pályázati hirdetésből vagy a kiadott Népirodában megtudhatók.

Szféhérvár, 1918. aug. 14-én Fejérmegyei és Székesfehérvári városi Hadigondozó Népiroda igazgatósága.

H i r d e t é s.

KOSSUTH-UTCA 3. szám alatt a köicsőnyegyletben

bor és sör csarnok

teljes üzleti felszereléssel együtt atadó. Ajánlatok **Kostyelik József** vendéglős tulajdonosnál tehetők. Ajánlatok minél rövidebb idő alatt megvalósíthatók

Nyoma Egyházmegyei Könyvtára Székesfehérvár.

Köhögés ellen hatékony beállítás. A Stork-pézsmája. Egy dobos 120 korona. Kaplatozats Róbert Karoly. Nagyteret gyöngyteremben. Tégelyben adandó szerekhez tégelyhiány miatt a tégelyeket tessék magunkkal hozni.

APROHÍRDETÉSEK.

A 97-es Grossmenage keres nagyban és kicsinyben való megvételre burgonyát, főzések-féjelt és mindennemű élelmieszi cikkeket. Személyes vagy írásbeli ajánlatok a „97-es Grossmenage” címere gyalogsági laktanya, Székesfehérvár, Budai-ut kuldendők.

Tejhördő fiut vagy leányt keresek, aki a tejet naponta a Felsővárosból a szőlőlegyre kihozza. Bővebbet Klóknér könyvtárszedésben.

Egy südő malac, úzenkelés, melyes ebedőasztal, 14 éves fiúnak való tejkabát. Hatás utca 7. szám alatt eladó. Úgyanott 2 szobás beüzelt lak s konyhával szeptember 15-ére kiadó.

Fenyősfajtaok eladók. Herog-utca 3. sz. alatt.

Egy árpa és egy hazal rozs-zalma eladó. Satelem u. 10. sz.

3 baglya mohar eladó. Oaj-utca 20.

Gyar-utca 16. számú haz szép udvarai és kerttel eladó. Tudakozódni lehet Vágos csaszár-ter 1. szám alatt az ügyvéd irodában.

Mindenes fiuk-felvetemék Kuzovintzy divatanharában. ezet, semlegesítet, dínyet, öszibarackot, káposztát, uborkát, ugyszinté más főzések-féjelt nagy tételekben megvesz. Bogyay-Városmarty-tér 2. szám.

Veszpremmegyei Somlyóvidéken, 3 kilométer távnyire vasut állomástól

222. kis földas SIK FÉKVÉSÜ TANYA BIRTOK gazdasági épületekkel elő, holt felszereléssel eladó.

Bővebbet Széphegyi Károly Székesfehérvár, Kossuth-u. 20.

ÉRTESSITÉS!

Értesítem a nagyérdemű közönséget, hogy 3 évi harctéri szolgálat után haza jöttem, kérve a nagyközönség szives pártfogását elvállalok szives partfestést és mázoló munkát szép kivitelben és körülményekhez képes a legjutányosabb árban

Kiváló tisztelettel **ERTL FERENC** sőbofaleső és mázoló-mester. Sütő utca 15. szám. Székesfehérvár.

A MODERN SZINPAD VENDÉGJÁTÉKA

aug. 22 és 23-án, csütörtökön és pénteken este 7 órakor az Urániában.

Művész-est

Fellépnek: Cserey Irma, Hegyey Baby, Szántó Maria, Izsó Miklós, Horváth László, Gross Tibor.

Előadás műsora: Nocturno. Heje-huja bardi. Bőreg Betet Szereném ha szeretnek, Néhez most az élet, Kécsagó ánt, Harczen hirtel, Szenehdám stb. Mindkétnapra új műsori.

Apolló-színház.

Péntek, szombat, vasárnap, augusztus 23, 24 és 25-én: Halyey világhírű operája filmen

A ZSIDÓNÓ

Dráma 4 felvonásban. Főszereplők: Markó Mareljette Karó Elman. Kiegészítő műsor. Előadások 7 és 9 órakor. Vasárnap 3, 5, 7 és 9 órakor.

VISZKETEG

és mindennemű bőrbaj, nyomtat ruh, sömör, fekély, daganat és sebek gyógyítására a legbiztosabb és leggyorsabban ható háziszser a

BORÓKA KENŐCS Nem csupán a bőrt gyógyítja. Hozzávaló szappan 6-80 K. Aranyvirág-szappan 4-50 K. Aranyvirág-szappan 5-50 K. Készíti: GÉRO SANDOR gyegyszer Nagybörös. Ezen készítmények Székesfehérváron kaphatók: Lachmann Rezső gyógyszer-tárában.

SZÉP LESZ az ember, ha tartózkodós, minden arisztokratiasági szeplet, málfölt, orvosi esszenciákkal áttöltve állomást az

Aranyvirág krém. Proba tégely 5, nagy tégely 10 köztölt. Hozzávaló szappan 6-80 K. Aranyvirág-szappan 4-50 K. Aranyvirág-szappan 5-50 K. Készíti: GÉRO SANDOR gyegyszer Nagybörös. Ezen készítmények Székesfehérváron kaphatók: Lachmann Rezső gyógyszer-tárában.